

Joachim Roman Bar

Historia procesu do beatyfikacji Służebnicy Bożej Anieli Salawy

Prawo Kanoniczne : kwartalnik prawno-historyczny 31/3-4, 283-290

1988

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

O. JOACHIM ROMAN BAR OFMCONV.

HISTORIA PROCESU DO BEATYFIKACJI SŁUŻEBNICY BOŻEJ ANIELI SALAWY

Treść: 1. Przygotowania do rozpoczęcia procesu, 2. Proces informacyjny, 3. Proces dodatkowy, 4. Proces apostołski, 5. Praca nad przygotowaniem „positio super virtutibus”, 6. Dyskusja nad heroicnością cnót, 7. Stwierdzenie heroicności cnót A. Salawy.

Wstęp

Służebnica Boża Aniela Salawa zmarła w Krakowie dnia 12 marca 1922 r. Zasadniczy etap procesu kościelnego do jej beatyfikacji został ukończony w 1987 r., gdyż Kongregacja Spraw Kanonizacyjnych wydała dekret stwierdzający, że Aniela Salawa praktykowała podstawowe cnoty chrześcijańskie w stopniu heroicznym. Proces na tym etapie trwał 39 lat (1948—1987). Dla kanonistów będzie sprawą interesującą poznanie przebiegu procesu, gdyż będą mogli lepiej zrozumieć procedurę kościelną.

W okresie działań procesowych dwa razy¹ zmieniła się częściowo albo całkowicie procedura beatyfikacyjna, odbył się Sobór Watykański II, nastąpiła reforma Kurii Rzymskiej a w szczególności Kongregacji Obrzędów, prowadzącej dotychczas te sprawy, na Stolicy Apostolskiej zasiadało kolejno pięciu papieży², trwały prace nad unowocześnieniem całego prawa kościelnego, dokonały się znaczne zmiany w liturgii kościelnej i w pobożności chrześcijańskiej, nastąpiło inne nastawienie do kultu świętych.

Aniela Salawa w 1912 r. zapisała się do kongregacji III zakonu świętego św. Franciszka — przy kościele św. Franciszka w Krakowie, dlatego prowadzenia procesu do beatyfikacji podjął się zakon OO. Franciszkanów, a konkretnie krakowska prowincja tegoż zakonu. W Rzymie przejął sprawę w swoje ręce postulator generalny zakonu franciszkańskiego, a dla spraw załatwianych w Polsce zamianował wicepostulatora, rezydującego w Krakowie.

1. Przygotowanie do rozpoczęcia procesu

Myśl przeprowadzenia procesu do beatyfikacji Anieli Salawy podjął o. Franciszek Świętek, redemptorysta, przy zachęcie krakowskich oj-

¹ W 1969 i 1983 r.

² Pius XII, Jan XXIII, Paweł VI, Jan Paweł I, Jan Paweł II.

ców redemptorystów, którzy osobiście znali Służebnicę Bożą. Już kilka lat po śmierci Anieli zaczął gromadzić materiały biograficzne, wydał nowennę do Trójcy Przenajśw. z fotografią Anieli, zbierał łaski przypisywane wstawiennictwu Salawy, ogłosił jej obszerny życiorys³. Nie posiadał jednak o. Świętek ani przygotowania prawnego ani historycznego, a nadto po 1939 r. znalazł się poza granicami Polski, dlatego jego wstępne prace nie mogły być wykorzystane w procesie. Zatem po 1945 r. należało zaczynać od początku.

Tym razem, wobec milczenia OO. Redemptorystów i OO. Jezuitów, inicjatywa wyszła z klasztoru OO. Franciszkanów w Krakowie. Mianowicie w czasie drugiej wojny światowej, kiedy byłem wykładowcą w zakonnym Wyższym Seminarium Duchownym, poszukując wzoru cnót dla członków trzeciego zakonu świeckiego św. Franciszka, natrafiłem w bibliotece klasztornej na życiorys Anieli Salawy, autorstwa o. Świętka. Po dokładnym przeczytaniu książki odszukałem na cmentarzu Rakowickim w Krakowie grób Anieli. Przekonałem się, że grób jest dobrze utrzymany i że liczni wierni modlą się przy nim. Zwłaszcza tłum ludzi spotkałem przy grobie w dniu 1 listopada 1945 i 1946 r. Po zebraniu dokładniejszych informacji i dotarciu do świadków życia Anieli zdobyłem pewność, iż istnieje prawdziwa sława świętości (*fama sanctitatis*), jaka jest potrzebna do rozpoczęcia procesu do beatyfikacji, są dane o uzyskanych łaskach za przyczyną Anieli, są też odpowiedni świadkowie, którzy mogą złożyć zeznania w postępowaniu kościelnym.

W 1946 i 1947 r. zebrałem adresy świadków i konieczne dokumenty, zwróciłem się do pani Heleny Morawskiej a potem do o. Alberta Wojtczaka o napisanie nowego i krytycznego życiorysu Służebnicy Bożej. Nadto postarałem się o wydanie nowenny do Trójcy Przenajśw. z fotografią Anieli (10 tysięcy nakładu), uzyskałem dokument dla o. Hipolita Eberhardta, gwardiana klasztoru franciszkanów, aby mógł pełnić funkcję wicypostulatora. OO. Jezuici i OO. Redemptoryści wyrazili radość z powodu podjęcia starań zdążających do rozpoczęcia procesu do beatyfikacji Anieli.

Na podstawie zebranych dokumentów i wiadomości biograficznych, a także życiorysu Salawy autorstwa o. Świętka, napisałem *Artykuły* potrzebne do rozpoczęcia procesu, według obowiązującej wówczas procedury. Z ks. kardynałem Adamem Stefanem Sapiehą, metropolitą krakowskim, ustaliłem skład trybunału kościelnego i datę rozpoczęcia procesu informacyjnego. Przy innych normalnych moich obowiązkach prace przygotowawcze zajęły mi prawie dwa lata.

³ O. Franciszek Świętek, *W blaskach anioła (Aniela Salawa)*, Kraków 1935 ss. 203.

2. Proces informacyjny

Pierwszy proces do beatyfikacji Anieli Salawy odbył się w Krakowie, w Kurii Metropolitalnej, w latach 1948—1949. Sesja wstępna miała miejsce w dniu 19 listopada 1948 r. w święto św. Elżbiety, patronki trzeciego zakonu świeckiego św. Franciszka. Przesłuchanie świadków, według pytań promotora i *Artykułów* wicepostulatora, odbyło się w dniach od 22 listopada 1948 r. do 30 maja 1949 r. Przesłuchano 40 świadków, z tego 37 zeznawało o życiu i cnotach Anieli oraz łaskach uzyskanych za jej przyczyną, a 3 osoby tylko o otrzymanych łaskach.

Do trybunału kościelnego należało 6 kapłanów: ks. Karol Kozłowski, o. Czesław Szuber OFM^{Cap.} i ks. Władysław Miernik CR w charakterze sędziów, o. Benedykt Szczęsny OCD jako promotor wiary, ks. Wit Brzycki i ks. Czesław Obtulowicz w charakterze notariuszy. Obowiązki wicepostulatora spełniał o. Hipolit Eberhardt OFM^{Conv.}

Był to proces informacyjny odbyty zgodnie z procedurą zawartą w Kodeksie prawa kanonicznego z 1917 r. Miał miejsce przed upływem 30 lat od śmierci Służebnicy Bożej, dlatego nie były potrzebne żadne dyspensy ani dodatkowe wyjaśnienia. Wiadomość o rozpoczęciu procesu do beatyfikacji Anieli przyjęli wierni bardzo pozytywnie, o czym świadczy liczny ich udział w dniu powszednim rano dnia 19 listopada we Mszy św. odprawionej w bazylice św. Franciszka o błogosławieństwo Boże dla procesu.

Dnia 13 maja 1949 r., po załatwieniu urzędowych formalności, przeniesiono resztki doczesne Służebnicy Bożej z cmentarza do krypty urządzonej w kaplicy Męki Pańskiej bazyliki św. Franciszka. Ekshumacja i urzędowe zbadanie resztek doczesnych Anieli dokonało się w obecności trybunału beatyfikacyjnego oraz dwu lekarzy i wyznaczonych świadków. Z ciała Służebnicy Bożej zachowały się tylko kości w dość dobrym stanie. Komisja stwierdziła również, że grób Anieli nie był naruszony i doczesne resztki Anieli są autentyczne.

Akta procesu informacyjnego dokładnie przepisane przez franciszkańskich kleryków i sądownie sprawdzone, zostały przesłane jesienią 1949 r. do Kongregacji Obrzędów w Rzymie.

Równocześnie w latach 1948—1949 odbył się w Kurii Metropolitalnej w Krakowie proces dotyczący zebrania pism Anieli i inny proces w sprawie zachowania przepisów pap. Urbana VIII co do nieoddawania kultu publicznego Sługom Bożym przed beatyfikacją. Również akta tych procesów, odpowiednio przepisane, zostały odesłane do Rzymu w 1949 r.

W czasie procesu trzeba było wznowić życiorys Anieli autorstwa o. Świętka⁴, nowa bowiem biografia nie była jeszcze ukończona. Książ-

⁴ O. Franciszek Świętek, *W blaskach anioła (Aniela Salawa)*, wyd. 3 przygotował do druku o. Joachim Bar, Kraków 1949 Wyd. Mariackie ss. 176.

ka wyszła nakładem Wydawnictwa Mariackiego w 1949 r. i szybko się rozeszła, mimo dużego nakładu (10 tysięcy egz.).

3. Proces dodatkowy

Postulator postarał się w Rzymie o przetłumaczenie zeznań świadków i dokumentów na język łaciński, wówczas bowiem w diecezji nie można było dokonywać tłumaczenia akt procesowych w sprawach beatyfikacyjnych. Postarał się także w 1954 r. o wyznaczenie przez Kongregację dwu teologów, znających język polski, do przeprowadzenia kościelnej cenzury pism Anieli.

Po otrzymaniu urzędowej kopii akt procesu informacyjnego i po ogólnym zapoznaniu się z treścią akt postulator sądził, że proces za mało zgromadził dowodów dla krytycznego przedstawienia życia i udowodnienia heroicznego cnót Służebnicy Bożej. Wobec tego poprosił Kongregację Obrzędów o pozwolenie na przeprowadzenie w Krakowie procesu dodatkowego. Odpowiedni reskrypt wydała Kongregacja w dniu 14 lipca 1955 r.

Na podstawie powyższego dokumentu został przeprowadzony w 1956 r. w Kurii Metropolitalnej w Krakowie drugi proces. Zastosowano procedurę, jaka obowiązywała przy procesie informacyjnym, ale pytania opracowano na nowo, nieco obszerniej, jak to było stosowane w procesach apostolskich. Zgromadzono też wówczas większą ilość dokumentów, zwłaszcza pisemnych wspomnień świadków naocznych, którzy nie zeznawali w pierwszym procesie. W dniach od 13 marca 1956 r. do 22 listopada tegoż roku przesłuchano 6 świadków, którzy już zeznawali w procesie pierwszym, a nadto 44 nowych świadków. Razem było 52 sesji procesowych, a każda z nich trwała od 3 do 4 godzin.

Trybunał kościelny pracował pilnie i dokładnie. Składał się z czterech sędziów (ks. Julian Groblicki, późniejszy biskup, o. Romuald Kostecki OP, ks. Władysław Miernik CR, ks. Marian Zegzda SJ), promotora wiary (ks. Bruno Magott a potem o. Alfons Tomaszewski OC i o. Władysław Borowski CRL) i dwu notariuszy (o. Czesław Drzyzgiewicz OFM i o. Teodor Grabowski OFM, a zastępował go przez krótki czas o. Arnulf Mierzwiński OFM oraz o. Albert Ostatek paulin). Rolę wicepostulatora pełnił niżej podpisany.

Obszerne akta procesu dodatkowego zostały przesłane do Rzymu na początku 1957 r. Tłumaczenia akt na język włoski dokonano w Rzymie na zlecenie Kongregacji Obrzędów.

W obydwu procesach zostało przesłuchanych 84 świadków, nadto zgromadzono w procesie wiele dokumentów, wyjaśnień i wspomnień osób, które nie mogły zeznawać wobec trybunału beatyfikacyjnego. W sumie zebrał się obszerny materiał dowodowy, który stanowił solidną podstawę do dalszego postępowania w Kongregacji.

4. Proces apostołski

Zgodnie z procedurą zawartą w Kodeksie prawa kanonicznego z 1917 r., powinien teraz postulator przygotować „pozycję” (zbiór akt), aby otrzymać dekret „wprowadzenia sprawy” (*introductio Causae*), a następnie upoważnienie dla metropolity krakowskiego do przeprowadzenia procesu apostołskiego.

Wstępem do tego było otrzymanie dekretu w sprawie pism Anieli. Teologowie napisali oceny (opinie, vota) już w 1955 r., potem została wydrukowana odpowiednia „pozycja”, odbyło się posiedzenie Kongregacji, a dekret *nihil obstat* w sprawie pism Anieli nosi datę 10 grudnia 1964 roku. Obydwaj teologowie bardzo pozytywnie ocenili pisma Służebnicy Bożej i wskazali na ich użyteczność przy dyskusji na temat heroiczności cnót.

Teraz nastąpiła dłuższa, bo prawie dziesięcioletnia, przerwa w prowadzeniu procesu. Złożyło się na to kilka przyczyn: 1) odbywał się Sobór Watykański II, 2) postulator był zajęty procesem beatyfikacyjnym św. Maksymiliana Kolbego, 3) pap. Paweł VI w dniu 19 marca 1969 roku wydał list apostołski *Sanctitas clarior* ⁵, którym zmienił procedurę beatyfikacyjną w kilku zasadniczych punktach, 4) nie było pewności, czy dla spraw rozpoczętych przed 1969 r. trzeba było starać się o „wprowadzenie sprawy” a potem przeprowadzać proces apostołski w dotychczasowej formie.

Dopiero w 1973 r. zostały wznowione prace dla procesu Anieli, na interwencję franciszkańskiej prowincji krakowskiej. Najpierw ukończono zbieranie listów postulacyjnych, potrzebnych dla poparcia sprawy beatyfikacji. W latach 1949—1973 wpłynęło do Postulacji 125 takich listów. Zawierały one prośby kardynałów, biskupów, wyższych przełożonych zakonów męskich i żeńskich oraz niektórych stowarzyszeń kościelnych. Listy postulacyjne zostały wydrukowane w wyborze, ale i tak zajęły 38 stron in folio. Postulator wydrukował także *summarium* czyli skrót obydwu procesów informacyjnych (razem 441 stron), zawierający zeznania świadków i dokumenty włączone do procesów. Ta część „pozycji”, jako podstawowa, posłużyła także w dalszym etapie procesu do udowodnienia sławy świętości oraz heroiczności cnót Salawy. Następnie adwokat, ks. Alojzy Valenti, przygotował obszerną informację (51 stron druku) ukończoną 21 czerwca 1975 r.

Teraz do zebranych materiałów i do celowości prowadzenia sprawy beatyfikacji Służebnicy Bożej miał się ustosunkować generalny promotor wiary, o. Kajetan Stano. Swe uwagi (*animadversiones*) podpisał dopiero 28 października 1977 r. Wydrukowane staraniem Postulacji zajęły 33 stron. Generalny promotor wiary uznał sprawę Anieli za godną prowadzenia w Kongregacji, podniósł jej doniosłość dla Kościoła, nie znalazł zasadniczych przeszkód, polecił jednak wyjaśnić w dalszym po-

⁵ AAS 61 (1969) 149—153.

stępowaniu kilka napotkanych, jego zdaniem, trudności. Na uwagi generalnego promotora została w Postulacji, przy udziale wicepostulatora i adwokata rzymskiego, przygotowana obszerna (44 stron druku) i dokładna odpowiedź (*responsiones ad animadversiones*), podpisana dnia 4 stycznia 1979 r. a wydrukowana w tymże roku.

Tak były gotowe wszystkie części składające się na „pozycję” wymaganą dla „wprowadzenia sprawy”. Uporządkowane i oprawione akta stanowiły pokaźny tom. Odpowiednia ilość egzemplarzy „pozycji” została wręczona Kongregacji Spraw Kanonizacyjnych (S. Congregatio pro Causis Sanctorum). Zebranie Kongregacji dla przedyskutowania sprawy odbyło się dopiero 1981 r., a odpowiedni dekret o „wprowadzeniu sprawy” wyszedł z datą 30 marca 1981 r. Stało się to w 59 lat od śmierci Służebnicy Bożej.

W tym roku, oczekiwano już na ogłoszenie nowego Kodeksu prawa kanonicznego. Jednak zdawało się, że trzeba przystąpić do procesu apostolskiego, bo dalej była stosowana w swej głównej linii procedura Kodeksu z 1917 r. Po głębszej refleksji w Postulacji odstąpiono jednak od tego zamiaru z kilku powodów: 1) upłynęło 59 lat od śmierci Anieli, ważniejsi świadkowie już nie żyli, „wprowadzenie sprawy” nastąpiło zbyt późno i proces apostolski niczego nowego nie wniesie, 2) w dwu procesach jest dosyć materiału dla udowodnienia heroicznego cnót Anieli, 3) list apostolski *Sanctitas clarior* z 1969 r. nie wymaga procesu apostolskiego dla nowych procesów, a praktyka Kongregacji rezygnuje z procesu apostolskiego, o ile już jest zgromadzona wystarczająca dokumentacja w procesach rozpoczętych przed 1969 rokiem. Wobec powyższych argumentów zwróciła się Postulacja do Kongregacji z prośbą o dyspensę od obowiązku przeprowadzenia procesu apostolskiego. Taka dyspensa została udzielona dekretem Kongregacji z dnia 30 marca 1981 r. Zgodnie z tekstem powyższego dekretu należało obecnie przygotować nową „pozycję” dla przedstawienia w Kongregacji celem udowodnienia heroicznego cnót Anieli. „Pozycję” należało ułożyć według najnowszej praktyki Kongregacji i według wskazań zawartych w dekrecie z 30 marca 1981 r.

Postulatorem sprawy dla Anieli w Rzymie był początkowo o. Antoni Ricciardi, a w ostatnim okresie o. Ambroży Sanna. Głównie dzięki pracy o. Ambrożego doszło do uzyskania dekretu „wprowadzenia sprawy” i dyspensy od procesu apostolskiego.

5. Praca nad przygotowaniem „positio super virtutibus”

Tekst dekretu Kongregacji z 30 marca 1981 r. zawierał dyspozycje co do zawartości „pozycji” dla udowodnienia heroicznego cnót Anieli, ale były to wskazania ogólne. Natomiast nie można było przewidzieć w jakim kierunku pójdą szczegółowe normy proceduralne w nowym prawie, którego ogłoszenia spodziewano się w najbliższym czasie. Stąd

postulator czekał z dalszą pracą nad zredagowaniem „pozycji”, a tymczasem przygotowywał do druku tłumaczenie życiorysu Anieli autorstwa o. A. Wojtczaka a także jej *Dziennika*.

Wreszcie w dniu 25 stycznia 1983 r. pap. Jan Paweł II ogłosił odnowione prawo kanoniczne. W konstytucji apost. *Divinus perfectionis Magister* i w dalszych dokumentach została zawarta nowa procedura kanonizacyjna. Do Kongregacji wprowadzono m.i. nowych urzędników, zwanych relatorami, którzy mieli kierować pracami nad ułożeniem „pozycji” dla udowodnienia heroicznego cnót. Procedura w Kongregacji została znacznie uproszczona, ale wymagania merytoryczne zostały powiększone. Zanim Kongregacja została w swej organizacji dostosowana do nowego prawa i zanim relatorzy ustalili procedurę i rozpoczęli swe prace, upłynęło nieco czasu.

Sprawę Anieli Salawy powierzono relatorowi ojcu Michałowi Machajkowi OCD w dniu 12 października 1984 r. Pod jego kierunkiem pracował postulator o. Ambroży Sanna i adwokat Juliusz Dante, a pomagał wicepostulator w Krakowie. Praca nad pełną „pozycją” została ukończona 6 stycznia 1987 r. Dzięki zaangażowaniu relatora i postulatora praca posuwała się stosunkowo szybko. Efektem jej jest potężny tom akt, zawierający informację relatora, krytyczne opracowanie o życiu i heroicznym cnotach Anieli, obszerny zbiór dokumentów. Należy zaznaczyć, iż zostały umieszczone w „pozycji” wszystkie dokumenty znajdujące się w dwu procesach, a nadto dodano nowe, zgromadzone w czasie opracowywania „pozycji” o heroicznosci cnót Anieli. Między innymi włączono do akt wyjątki z *Dziennika* Salawy, dokumenty odnalezione u OO. Redemptorystów w Krakowie w 1963 r., naukowe opracowanie o położeniu służących w Krakowie na przełomie wieku XIX i XX. „Pozycję” wzbogacają fotografie i mapy. Do „pozycji” dodano, jako osobne druki, tekst biografii Anieli autorstwa o. Alberta Wojtczaka w tłumaczeniu na język włoski⁶ i pełny tekst *Dziennika* Anieli, także w tłumaczeniu na język włoski⁷.

6. Dyskusja nad heroicznoscią cnót

Do przestudiowania materiału dowodowego zostało powołanych ośmiu teologów konsultorów Kongregacji. Także generalny promotor wiary, jako teolog, zapoznał się z aktami. Swoje opinie (vota) wyrazili teologowie na piśmie i doręczyli generalnemu promotorowi. W dniu 14 kwietnia 1987 r. odbyło się specjalne posiedzenie (*congressus specialis*) Kongregacji. Przewodniczył generalny promotor wiary ks. Antoni Petti. Byli obecni zainteresowani teologowie konsultorzy, a także relator spr-

⁶ Alberto Wojtczak, *Angela Salawa (1881—1922)*, Roma 1984, Postulazione Generale ss. 361.

⁷ Angela Salawa, *Il diario*, Roma 1985 Postulazione Generale ss. 111.

wy o. M. Machejek. W czasie dyskusji nad heroicnością cnót Salawy, teologowie wyrazili swoje uwagi, relator podał uzupełnienia i wyjaśnienia. Podczas głosowania wszyscy teologowie, w liczbie dziewięciu⁸, jednomyślnie wypowiedzieli się za heroicnością cnót Anieli.

Po zakończeniu posiedzenia ułożył generalny promotor stosowny protokół. Opinie teologów i protokół zostały zaraz wydrukowane (stron 122) i dołączone do akt sprawy, jako oddzielny fascykuł.

Następnie cała dokumentacja została przekazana kardynałom i biskupom, członkom Kongregacji Spraw Kanonizacyjnych, którzy mieli wziąć udział w plenarnym posiedzeniu Kongregacji w dniu 2 czerwca 1987 r. Kardynał Andrzej Maria Deskur, wyznaczony ponensem (czyli referentem), przygotował na piśmie zwięzłą opinię (*votum*) wręczoną członkom Kongregacji na kilka dni przed datą posiedzenia.

Członkowie Kongregacji, zebrani w dniu 2 czerwca 1987 r., po wysłuchaniu referatu ks. kardynała A. M. Deskura i po przeprowadzonej dyskusji, również wypowiedzieli się, że Służebnica Boża praktykowała cnoty chrześcijańskie w stopniu heroicznym.

Należy z uznaniem podnieść, że skoro zostały przygotowane akta, Kongregacja nie zwlekała z wyznaczeniem terminów dyskusji, oraz że opinie (*vota*) teologów i protokół dyskusji teologów zostały szybko wydrukowane dla użytku plenarnego posiedzenia Kongregacji.

7. Stwierdzenie heroicności cnót A. Salawy

Zgodnie z procedurą, o wyniku dyskusji na plenarnym posiedzeniu Kongregacji został powiadomiony papież Jan Paweł II. Decyzję Kongregacji potwierdził Ojciec św. i polecił ogłosić odpowiedni dekret. Zwykle ogłoszenie dekretu następuje w kilka tygodni po posiedzeniu Kongregacji, ale ze względu na mający się odbyć w jesieni Synod Biskupów poświęcony apostołstwu świeckich, postanowiono ogłosić razem kilka dekretów w czasie trwania Synodu. W dniu 23 października 1987 r. opublikowano dziewięć dekretów stwierdzających heroicność cnót dziewięciu osób. W tym gronie były cztery osoby świeckie, a wśród nich Aniela Salawa. Dekrety powyższe będą wydrukowane w najbliższych numerach urzędowego pisma Stolicy Świętej *Acta Apostolicae Sedis*.

Od chwili ogłoszenia dekretu stwierdzającego heroicność cnót przysługuje Anieli Salawie tytuł „Czcigodnej Służebnicy Bożej” (*Venerabilis Serva Dei*). Według obecnej procedury, aby mogła odbyć się beatyfikacja Anieli Salawy, należy jeszcze przedstawić ze strony Postulacji dokumentację o dokonanych przez Boga cudzie za przyczyną Służebnicy Bożej. Badanie na temat istnienia cudu odbywa się w Kongregacji, gdzie wypowiada się konsulta lekarska, komisja teologów a na końcu komisja kardynałów.

⁸ Głosował także generalny promotor wiary.